

doc. Ing. Bohdan Hroboň, PhD. MA
M. R. Štefánika 13
036 01 Martin

Oponentský posudok dizertačnej práce

predloženej Evanjelickej teologickej fakulte Karlovej univerzity v Prahe:

Pavel Hejzlar, Hospodin usmrcuje i oživuje – Polarita Božího jednání s člověkem ve Starém zákoně,

rukopis 2016, 267 strán.

1. Popis a charakteristika

Ako napovedá podnadpis „Polarita Božího jednání s člověkem ve Starém zákoně“, predmetom výskumu predloženého manuskriptu nie je ani tak starozákonná viera v Boha ako pána života a smrti, ale skôr paradox, ktorý táto viera vo všemohúceho Boha predstavuje pre jeho ľud. Vychádzajúc z výrokov v Dt 32,39, 1S 2,6 a Iz 45,7, ktoré explicitne o tejto polarite hovoria (kap. 1), ale aj na príbehoch jednotlivcov či celého Izraelského národa v Starom zákone (kap. 2 a 3) sa autor snaží demonštrovať, že ten istý Boh môže mať negatívny aj pozitívny dopad na život toho istého jednotlivca či národa, a to aj bezdôvodne či bezpodmienečne. Ambíciou autora a samotným prínosom práce však nie je len poukázať na starozákonnú vieru v Boha schopného pôsobiť zlo aj dobro bez nám zjavnej príčiny, ale že pre starozákonné svedectvá je charakteristické aj poradie tohto pôsobenia, menovite od zla k dobru, či od smrti k životu. Podporné argumenty autor nachádza nielen na pôde Starého zákona, ale aj v dokumentoch starobylého Blízkeho východu (kap. 4), v teológii Nového zákona ako pokračovateľa Starého (kap. 7), aj v názoroch niektorých klasických a súčasných teológov (kap. 8 a 5). Za vítaný bonus možno považovať kapitolu venovanú vzťahu rozoberaného motívu k téme vzkriesenia (kap. 6). Záver (kap. 9) nie je len sumarizáciou výsledkov výskumu, ale ponúka aj etickú a pastoračnú aplikáciu. Práca ďalej obsahuje členený zoznam literatúry, register biblických odkazov a menný register.

2. Hodnotenie obsahu

Autorov výber starozákonných textov za účelom sledovania danej témy je odôvodnený a podložený, a to jednak výberovými kritériami v úvodnej časti práce (str. 15), ale najmä v závere každej podkapitoly (tzv. „Relevance“). Obdobný postup platí aj pri výbere textov starobylého Blízkeho východu, Nového zákona, aj teologických diel. Pochopiteľne, s týmto výberom možno polemizovať najmä čo sa týka miery relevantnosti, ale je nepochybné, že obraz Hospodina ako Boha, ktorý usmrcuje a následne oživuje (v starozákonnom širokom ponímaní smrti a života) je v spracovanej vzorke prítomný až do takej miery, že ho možno považovať za charakteristický.

Otázkou však zostáva, ako by toto vyhodnotenie obstálo v kontraste s textami a teológiami, ktoré poskytujú výrazne odlišný obraz starozákonného Boha. Práci prospelo kritickejšie hodnotenie najmä názorov vybraných teológov tak, ako v prípade Brueggemanna či Prudkého. Polemickejší prístup by bol žiadúci aj pri takých kontroverzných otázkach, ako doba či autor textu. Napr. opisi dejinného pozadia textov z Deuteronomia a Knihy Samuel sú prebrané výlučne od jedného autora (Römer).

V každom prípade je prínosné a pre dnešnú dobu (s jej tendenciou zjednodušovať) výsostne aktuálne a potrebné upozorňovať na polaritu Božieho jednania. Zároveň je práca pre svoj široký záber vhodným základom pre ďalšie skúmanie v tejto oblasti.

3. Hodnotenie formy

3.1. Gramatika a štylistika

Práca je písaná zrozumiteľne a prehľadne. Je v nej len malé množstvo preklepov (napr. str. 98, 102, 143). Najčastejším nedostatkom je nesprávne používanie pomlčky a spojovníka.

3.2. Citácie a literatúra

Po formálnej stránke je citovanie zdrojov pomerne jednoznačné a systematické. Len miestami je v práci ťažko rozlíšiť medzi myšlienkami autora a myšlienkami prevzatými z použitej literatúry. Napr. kde začína čerpanie zo zdroja Levenson, *Restoration of Israel*, ktoré končí na str. 22?

3.3. Formálna úprava

Nepoznám formálne požiadavky ETF UK na dizertačné práce, ale práca je dostatočne rozsiahla, prehľadná, pôsobí usporiadane a esteticky, takže zrejme spĺňa požadované formálne kritéria. Prospelo by preformátovať obsah a upraviť niektoré znenia nadpisov.

4. Celkové hodnotenie

Vyššie uvedené pripomienky a výhrady nie sú zásadného charakteru a predložený dizertačný materiál je presvedčivou ukážkou autorových kvalít a znalostí v oblasti starozákonnej vedy a biblickej teológie.

Prácu **odporúčam** k dizertačnému konaniu.

V Martine, 30. septembra 2016

doc. Ing. Bohdan Hroboň, PhD. MA